

СТАВЛЕННЯ СВЯЩЕННОСЛУЖИТЕЛІВ ОСНОВНИХ ХРИСТИЯНСЬКИХ КОНФЕСІЙ ДО ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ

Зайдовий П.В.

Львівський державний інститут фізичної культури

Анотація. У статті на основі результатів анкетування висвітлюється ставлення священнослужителів основних християнських конфесій до фізичної культури і спорту загалом та до залучення церкви до фізичного виховання молоді зокрема.

Ключові слова: церква, священнослужителі, фізична культура, спорт, фізичне виховання молоді.

VI

Постановка проблеми. Аналіз останніх досліджень і публікацій. На сьогоднішній день серйозне занепокоєння викликає погіршення стану здоров'я сучасної української молоді. Водночас можемо спостерігати і духовне збідніння, зниження рівня моральності підростаючого покоління, що також не може не турбувати.

У такій ситуації особливо актуальним і важливим постає питання об'єднання зусиль різноманітних державних, громадських та релігійних організацій для виховання молодого покоління. Одним з варіантів такого єднання зусиль могла б стати співпраця фізкультурних організацій і християнської церкви. Беручи до уваги той факт, що і християнство і фізична культура мають великий вплив на десятки мільйонів людей в Україні, в тому числі на дітей та молодь, мусимо визнати, що наше суспільство багато втрачає через відсутність їхньої тісної співпраці. А така співпраця могла б збагатити і була б корисною як для фізичної культури, яка через церковні організації залучала б все більше молоді до занять фізичним вихованням,

так і для церкви, яка б через ці заняття долучала молодих людей до духовних цінностей. Про можливість і необхідність залучення християнської церкви не тільки до духовного, а й до фізичного вдосконалення молоді наголошували у своїх працях Герцик М. (2000, 2003) [1], Петришин Ю. (2003) [2], Сапеляк Я. (2003) [3], Шиян Б. (2002) [4] та ін.

Водночас на сьогодні недостатньо дослідженим залишається ставлення священнослужителів до фізичної культури і спорту та до ролі церкви у фізичному вихованні молодого покоління.

У зв'язку цим **метою** нашої роботи було дослідити ставлення священнослужителів основних християнських конфесій до фізичної культури і спорту загалом та до залучення церкви до фізичного виховання молоді зокрема.

Організація й методи дослідження. Визначення думки священників проводилося методом анкетування за авторською анкетною. Слід зазначити, що загалом у нашому дослідженні було опитано

представників шести основних християнських конфесій, поширених в Україні, водночас в даній статті ми висвітлюємо результати лише трьох з них. Зокрема Української Православної Церкви (УПЦ), Римо-Католицької Церкви (РКЦ), та з протестантів Церкви Християн Адвентистів сьомого дня (ЦХАСД) з кількістю опитаних 37, 23 та 38 відповідно. Зауважимо, що опитування проводилось лише в західному регіоні, оскільки дослідження базувалося в першу чергу на конфесійному, а не на територіальному принципі.

Основні результати дослідження. Перш за все зазначимо, що абсолютну більшість респондентів турбує проблема погіршення стану здоров'я і фізичного розвитку молоді. Серед священнослужителів РКЦ і ЦХАСД це зазначили усі 100% опитаних, а УПЦ – 97,3%. Фактично аналогічні результати були отримані і щодо проблеми зниження рівня духовності й моральності молоді – 100% респондентів усіх конфесій турбує ця проблема. Значна більшість опитаних респондентів зазначили, що вони позитивно ставляться до фізичного виховання молоді (100% – РКЦ і ЦХАСД і 89,2% УПЦ). Серед причин такого позитивного ставлення зазначалися як традиційні – сприяє зміцненню здоров'я, відволіканню від шкідливих звичок тощо, так і специфічні – суть яких зводилась до того, що людина, в якій здорове тіло, краще дбає і про духовний розвиток. Водночас причини негативного ставлення до фізичного виховання респондентами розкриті не були, хоча частково були окреслені у відповідях на наступні запитання.

Цікавими виявилися результати відповіді на запитання „Чи займалися Ви з власної ініціативи фізичним вихованням або спортом?” (табл. 1).

Таблиця 1
Залучення священнослужителів до занять фізичним вихованням і спортом, %

Конфесія Варіанти відповідей	УПЦ	РКЦ	ЦХАСД
Займався в дитинстві	59,5	73,9	73,7
Займався під час навчання в дух. семінарії або іншому подібному навчальному закладі	35,2	52,2	57,9
Займаюсь зараз	16,2	26,0	42,1
Не займався ніколи	8,1	4,3	–

Як бачимо з табл. 1, більшість опитаних були в той чи інший життєвий період займалися з власної ініціативи фізичним вихованням чи спортом та немала частка з них продовжує робити це зараз.

У процесі нашого дослідження важливо було дізнатися чи є певні прояви спорту, які є неприйнятними і суперечать християнській моралі. На це запитання анкети дали ствердну відповідь 100% священнослужителів ЦХАСД, 91,3% священників РКЦ і 78,4% представників УПЦ. До таких проявів респондентами було віднесено надмірну агресивність, жорстокість окремих видів спорту і шкоду здоров'ю, яку вони заподіюють, надмірний культ тіла, що пропагується в спорті, розвиток у людей честолюбства й егоїзму, ба-

жання перемоги в будь-що та ін. Окремо негативне ставлення, особливо у представників УПЦ, виникає до східних одноборств, які як вважається, несуть ще й певне духовне вчення. Водночас більшість респондентів вважає, що таких протиріч можна позбутися (УПЦ – 58,6%, РКЦ – 74%, ЦХАСД – 79%), якщо помірковано займатися спортом насамперед для зміцнення здоров'я, змістовного проведення дозвілля. Таким чином, священнослужителі розмежовують поняття професійного і масового спорту, що є позитивним, адже це розуміння не перешкоджатиме при залученні церкви до фізичного виховання молоді. На запитання анкети чи відомі опитуваним випадки проведення церквами фізкультурно-спортивної роботи з молоддю за кордоном і в Україні, відповіді респондентів розподілились таким чином (табл. 2).

Таблиця 2
Поінформованість священнослужителів щодо проведення церквами фізкультурно-спортивної роботи з молоддю, %

Відповіді Конфесії	За кордоном		В Україні	
	так	ні	так	ні
УПЦ	59,5	40,5	67,6	32,4
РКЦ	82,6	17,4	87	13
ЦХАСД	57,9	42,1	84,2	15,8

Як бачимо з результатів наведених у табл.2, поінформованість священнослужителів щодо проведення церквами фізкультурно-спортивної роботи з молоддю є достатньо високою. Більшість респондентів зазначили, що позитивно ставляться до такої ініціативи церкви (ЦХАСД – 100%, РКЦ – 100%, УПЦ – 73%). Водночас на запитання „Чи організуються священниками й парафіянами храму, де Ви служите, які-небудь фізкультурно-спортивні заходи?” відсоток респондентів, що дав ствердну відповідь був значно нижчий, зокрема серед представників УПЦ – 48,6%, ЦХАСД – 63,1%, РКЦ – 69,5%. Окрім того, робота ця носить епізодичний характер, оскільки основною формою проведення роботи зазначалась організація літніх фізкультурно-оздоровчих і туристських таборів. Серед причин через які така робота з молоддю при церквах не проводиться вказувались: проведення інших заходів, відсутність необхідних умов, приміщень, організаторів тощо.

Найбільш важливими з отриманих результатів, на нашу думку є те, що більшість респондентів погодились б на організацію фізкультурно-спортивної роботи з молоддю при церквах спільно з фізкультурними організаціями. За таку ідею зокрема висловились 70% опитаних з УПЦ, 84,2% ЦХАСД, та 91,3% РКЦ.

Серед форм організації такої роботи найбільш доцільними більшість респондентів вважають літні (канікулярні) табори, змагання секційні заняття.

Висновки. Таким чином, на сьогодні священнослужителі досліджуваних конфесій, вказуючи на існування певних негативних проявів, що характерні в основному для професійного спорту, загалом позитивно ставляться до фізичної культури і спорту як соціальних явищ. Більшість з опитаних розуміють не-

обхідність проведення роботи з фізичного виховання молоді, організації її активного дозвілля та перспективну роль церкви у цьому процесі.

Література

1. Герцик М. *Перспективи співпраці релігійних і спортивних організацій // Концепція розвитку галузі фіз. виховання і спорту в Україні: Зб. наук. праць: Вип 3. – Рівне, 2003. – С. 24–26.*
2. Петришин Ю. *Християнство і спорт на шляху до співпраці // Церква і спорт на шляху до співпраці. – Л., 2003. – С.23–26.*
3. Сапеляк Я. *Спорт і церква: від байдужості до співпраці. // Церква і спорт на шляху до співпраці. – Л., 2003. – С.19–22.*
4. Шиян Б.М. *Теорія і методика фізичного виховання школярів. Ч.2 – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2002. – С. 145 – 169.*